

Závěrečná správa z medzinárodného projektu zameraného na kontrolu plynových ohrievačov priestoru

Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) sa zapojila do medzinárodného projektu, spoločnej akcie dohľadu nad trhom pre harmonizované výrobky „**JAHARP2020-3**“ spolufinancovaného Európskou komisiou/DG GROW v rámci akcie „Podpora EÚ pre spoločné akcie dohľadu nad trhom pre nepotravinárske výrobky“.

Hlavným cieľom projektu bola identifikácia a následné odstránenie nebezpečných výrobkov z jednotného trhu Európskej únie (ďalej len „EÚ“), lepší, viac harmonizovaný dohľad nad trhom, a v neposlednom rade získanie nových skúseností a znalostí pre orgány dohľadu jednotlivých členských štátov.

Projekt **JAHARP2020-3** bol zameraný na kontrolu **plynových ohrievačov priestoru**. Do projektu sa zapojilo 15 štátov EÚ, a to: Belgicko, Česká republika, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Chorvátsko, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Portugalsko, Slovensko a Španielsko. Švajčiarsko sa zúčastnilo ako pozorovateľ.

Plynové ohrievače priestoru sú spotrebiteľmi v EÚ bežne používané, najmä v západných a severných oblastiach. V prípade, ak nie sú splnené základné požiadavky na bezpečnosť, používatelia tohto typu spotrebičov môžu byť vystavení riziku požiaru, popálenín, otravy CO (oxidom uhoľnatým) spojeného s procesom spaľovania a riziku nebezpečnej alebo chybnjej prevádzky z dôvodu nedostatkov v návode na používanie.

Predmetom kontroly boli 3 skupiny plynových spotrebičov:

- mobilné a prenosné plynové ohrievače vzduchu s nútenou konvekciou a priamym ohrevom pre nie-domáce použitie,
- domáce plynové ohrievače priestoru bez odvodu spalín (vrátane difúzných katalytických ohrievačov),
- terasové plynové ohrievače v tvare slnečníka.

Obrázok 1 - Ilustračné fotografie výrobkov, ktoré boli predmetom projektu

V rámci projektu sa odobralo celkovo 31 vzoriek plynových ohrievačov priestoru na testovanie v akreditovanom skúšobnom laboratóriu, a to mobilné ohrievače s nútenou konvekciou (4 vzorky), domáce ohrievače priestoru bez odvodu spalín (20 vzoriek) a terasové plynové ohrievače v tvare slnečníka (7 vzoriek). Vzorky boli vybrané na základe predchádzajúcej analýzy rizík a trhu so spätnou väzbou od zainteresovaných osôb z priemyslu a informácií zo skupiny „Adco GAR“ (skupina administratívnej spolupráce medzi členskými štátmi v oblasti

spotrebičov spaľujúcich plynné palivá). Testovanie výrobkov sa zameralo na tie bezpečnostné požiadavky, ktoré majú najväčší vplyv na bezpečnosť spotrebiteľov.

Vzorky boli testované na overenie súladu so základnými požiadavkami Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2016/426 o spotrebičoch spaľujúcich plynné palivá a o zrušení smernice 2009/142/ES (ďalej len „Nariadenie (EÚ) 2016/426“). Za týmto účelom zúčastnené orgány dohľadu nad trhom vytvorili spoločný program testovania založený na najnovších platných vydaniach príslušných noriem EN 1596:1998 vrátane A1:2004 (*Požiadavky na spotrebiče na skvapalnené uhl'ovodíkové plyny. Mobilné a prenosné ohrievače vzduchu nebytových priestorov s nútenou konvekciou s priamym ohrevom*), EN 449:2002 vrátane A1:2007 (*Spotrebiče spaľujúce skvapalnené uhl'ovodíkové plyny. Ohrievače na vykurovanie domácností bez pripojenia na dymovod, a to vrátane ohrievačov s difúznym katalytickým spaľovaním*) a EN 14543:2005 vrátane A1:2007 (*Spotrebiče spaľujúce skvapalnené uhl'ovodíkové plyny. Terasové ohrievače v tvare tienidla. Sálavé ohrievače bez pripojenia na dymovod určené do vonkajšieho prostredia alebo do prostredia s dostatočným vetraním*).

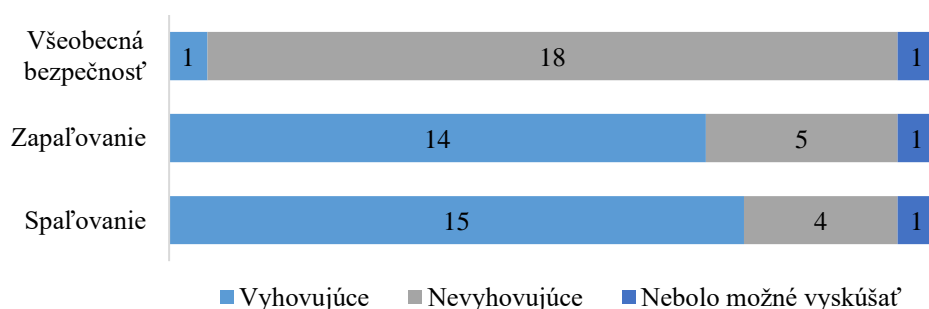
VÝSLEDKY TESTOVANIA

Výsledky testov ukázali, že 21 z 30 skúšaných vzoriek nesplnilo jednu alebo viacero základných bezpečnostných požiadaviek, čo predstavuje 70 % spotrebičov s nedostatkom.

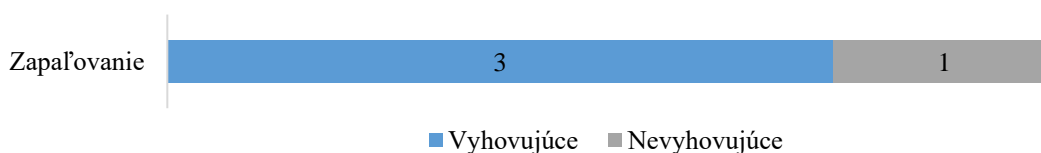
Poznámka:

Jednu vzorku - domáci ohrievač priestoru bez odvodu spalín, nebolo možné skúšať z dôvodu zisteného poškodenia pri preprave.

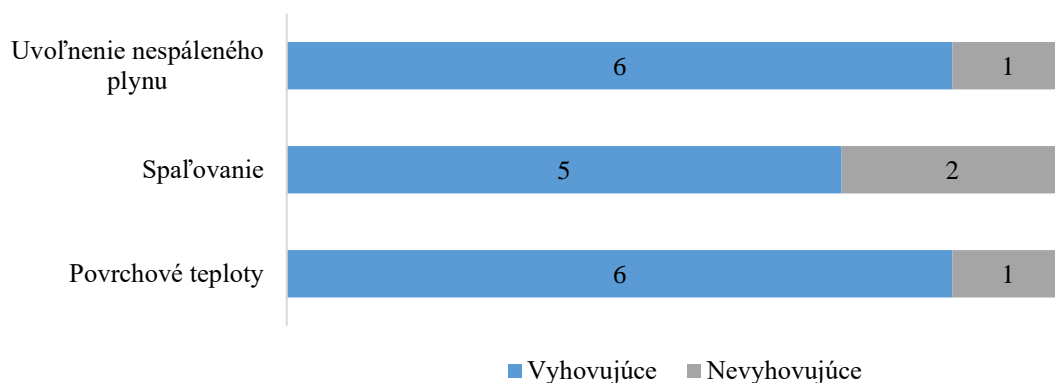
Graf č. 1 - Grafické znázornenie výsledkov testovania technických vlastností ohrievačov priestoru bez odvodu spalín

Graf č. 2 - Grafické znázornenie výsledkov testovania technických vlastností mobilných ohrievačov s núteným obehom

Graf č. 2 - Grafické znázornenie výsledkov testovania technických vlastností terasových ohrievačov

Laboratórium okrem testovania technických vlastností overovalo aj povinné značenie a bezpečnostné upozornenia na spotrebičoch, ako aj pokyny v návodoch na použitie. Zistilo sa, že z 30 kontrolovaných výrobkov až 24 malo nedostatky týkajúce sa povinného značenia, bezpečnostných upozornení alebo návodov na použitie, čo predstavuje 80 % spotrebičov s takýmto druhom nedostatku.

Tabuľka 1 - Výsledky kontrol povinného značenia a pokynov pre používateľov, ktoré vykonalo testovacie laboratórium ako súčasť procesu testovania.

	Miera nezhody v % podľa podtypu výrobku		
	Ohrievače priestoru bez odvodu spalín	Mobilné ohrievače s núteným prúdením vzduchu	Terasové ohrievače
Počet testovaných spotrebičov	19	4	7
Označenie a upozornenia na spotrebičoch	68% (13/19)	75% (3/4)	71% (5/7)
Informácie na typovom štítku	-	25% (1/4)	14% (1/7)
Označenia a upozornenia na obale	58% (11/19)	75% (3/4)	86% (6/7)
Informácie v používateľskej príručke	58% (11/19)	50% (2/4)	28% (2/7)

Hoci zvyčajne nesúlad s administratívnymi požiadavkami nie je spojený s rizikom, chýbajúce alebo chybné upozornenia a pokyny na inštaláciu, prevádzku alebo údržbu plynového ohrievača priestoru, môžu v skutočnosti predstavovať riziko pre koncového užívateľa. Chýbajúce bezpečnostné upozornenie môže mať za následok vznik nebezpečnej situácie, ktorá môže viesť k rôznym druhom zranení. Napríklad, ak chýba upozornenie na výrobku na stanovenú minimálnu bezpečnú vzdialenosť spotrebiča od iných objektov, používateľ môže umiestniť ohrievač príliš blízko k predmetom, ktoré sa môžu vznietiť, alebo používateľ, pokiaľ je v blízkosti spotrebiča, môže utrpieť popáleniny.

Na základe výsledkov testov a posúdenia rizík zúčastnené orgány prijali príslušné nápravné opatrenia voči výrobkom, ktoré neboli v súlade s Nariadením o plynových spotrebičoch (EÚ) 2016/426 a platnými normami. Výrobky, ktoré nie sú v súlade s predpísanými požiadavkami sa nesmú ďalej sprístupňovať na trhu EÚ.

Rady a tipy pre spotrebiteľov:

- Skontrolujte označenie CE a informácie o výrobcovi.
- Ak kupujete domáci plynový ohrievač priestoru bez odvodu spalín, hľadajte model s uzamykateľnými kolieskami, aby sa zabránilo tomu, že sa ohrievač môže samovoľne pohybovať. Hrozí nebezpečenstvo, že sa ohrievač pri prevádzke dostane k horľavému materiálu a spôsobí požiar.
- Uistite sa, že váš výrobok obsahuje bezpečnostné upozornenia preložené do slovenského jazyka.
- Dávajte pozor na označenia a bezpečnostné upozornenia. Pred použitím si prečítajte bezpečnostné pokyny/manuál.
- Zistite, od koho nakupujete. Vždy nakupujte výrobky od dôveryhodných predajcov.
- Buďte si vedomí bezpečnostných rizík pre Vás a Vašu rodinu pri používaní plynových ohrievačov priestoru.
- Skontrolujte pred nákupom, či nejde o nebezpečný výrobok, a to použitím webovej stránky „Bezpečnostná brána EÚ“ ([Safety Gate: the EU rapid alert system for dangerous non-food products](#)), kde nájdete všetky zistené nebezpečné výrobky.

ZÁVER

Nevyhovujúce a nebezpečné výrobky vystavujú spotrebiteľov riziku ohrozenia ich bezpečnosti a zdravia a narúšajú hospodársku súťaž. Je preto nevyhnutné kontrolovať plnenie všetkých predpísaných požiadaviek, ktoré sa na konkrétny druh výrobku vzťahujú, a ktoré musia byť splnené zo strany výrobcu, pred jeho uvedením na trhu EÚ.

V rámci projektu sa preskúmalo a otestovalo 30 plynových ohrievačov priestoru, pričom 70 % testovaných plynových ohrievačov nesplnilo jednu alebo viacero základných bezpečnostných požiadaviek.

Najzávažnejšia technická nezhoda sa týkala uzamykateľných koliesok na domácich plynových ohrievačoch priestoru, ktorá sa vyskytla na 18 z 19 testovaných vzoriek. Kolieska na ohrievači sa nedali uzamknúť, čo môže mať za následok neočakávaný pohyb spotrebiča po priestore.

V rámci projektu SOI odobrala z trhu SR celkovo 2 vzorky. Jednu vzorku domáceho plynového ohrievača priestoru bez odvodu spalín a jednu vzorku terasového plynového ohrievača v tvare slnečníka. Obidve vzorky neboli v súlade s predpísanými požiadavkami. Domáci plynový ohrievač priestoru nevyhoviel technickým požiadavkám a súčasne nespĺňal požiadavky na označovanie. Pri terasovom plynovom ohrievači v tvare slnečníka boli zistené nedostatky v technickej a v sprievodnej dokumentácii.

Kontrolná akcia preukázala, že sa na trhu EÚ sprístupňujú plynové spotrebiče, ktoré nespĺňajú základné požiadavky Nariadenia (EÚ) 2016/426 a to nielen v povinnom označovaní, či v sprievodnej a technickej dokumentácii, ale aj v technickom vyhotovení. Preto SOI bude pokračovať v kontrolách týchto výrobkov na trhu SR aj v budúcnosti.

Ďalšie informácie k medzinárodnému projektu JAHARP2020 sú zverejnené na stránke spoločnosti PROSAFE, ako aj na youtube: https://www.youtube.com/watch?v=QaBTt_hn9AE.